

BRASSÓI LAPOK

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓHIVATAL, NYOMDA
BRASSÓ, KAPU-UTCA 64-66. SZÁM

POLITIKAI NAPILAP

TELEFONSZÁMOK: SZERKESZTŐSÉG 177 és
677 SZÁM — KIADÓHIVATAL 82 és 677 SZÁM

ELŐFIZETÉSI DIJAK: Brassóban egy óra 52 lej
negyedévre 140, félévre 270, egy évre 500 és 10 lej kézbesítési
díj. — Vidékre postai küldéssel 60, 170, 320 és 600 lej
Külföldre negyedévre 250, félévre 500, egész évre 800 lej

FŐSZERKESZTŐ
SZELE BÉLA dr.

HIRDETÉSEKET Brassó kivételével kizárólag a PUBLI-
CITÁTOR BUKAREST, Strada Berthelot No. 1, vagy annak
Hókjai vesznek fel. APRÓHIRDETÉSEK közvetlenül a kiadóba
küldendők vagy bármelyik bizományosunk útján is feladhatók

A román kisebbségi iskolapolitika mélyen alatta áll a volt magyar iskolapolitikának

A szász közvélemény ítélete az erőszakos romanizálásról

BRASSÓ. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A Kronstädter Zeitung szombati vezetőcikkében, mint írja, teljesen tárgyilagosan és elfogulatlanul, összehasonlítást tesz Anghelescu miniszternek a kisebbségi iskolákkal szemben tanúsított magatartása és a volt magyar iskolapolitika közt.

A szász lap mindkét iskolapolitika irányát helyteleníti, de míg a magyarok, kisebb számban lévén, mint a többi népfajok, az irredentizmus veszedelmével indokolhatták nemzetiségi politikájukat, Románia erre komoly alap nélkül hivatkozhatik csak, mert a háromnegyednyi többségnek irredentizmus től nem kell tartania.

Magyarországon ugyan nem volt másnyelvű állami iskola, csak magyarnyelvű, míg Romániában más nyelvek is vannak, de a közoktatási kormány, lázas intézkedéseiből nyilván kitetszik, hogy a kisebbségi paralel osztályokat egymás után megszüntetik és egy évtized múlva már csak teljesen román jellegű állami iskola lesz.

Románia ellen szól azonban — a kisebbségi állami iskolák ellenére is az a tény, hogy ha a magyar állam nem állított a másnyelvűek számára állami iskolákat, a nemzetiségeknek bőven voltak felekezeti iskolái. Most a magyaroknak kevés felekezeti iskolájuk van és hova tovább ha még a kisebbségi állami iskolák is megszűnnek, semmisenem lesz.

Azt még nem tudni, hogy milyen új akadályt gördítenek Romániában a felekezeti iskolák léte elé. A döntést a felekezeti iskolákról szóló új törvény fogja meghozni, ha ugyan Romániában a törvény egyáltalán mértékadó. A felekezeti iskolákat idáig is egyszerű miniszteri rendeletre vagy csak egyes alárendelt közegek erőszakos tényére bezárták s e tekintetben a magyar iskolapolitikát messze túlhaladja. Egész az 1883-iki közép-

iskolai törvényig a magyar állam egy ujjal sem érintette a nem magyar felekezeti középiskolákat, sőt a tanárképzésre sem gyakorolt semmi befolyást, azt is átengedte a felekezeteknek. 1883-iki törvény is, bár behozta az állami tanárképzést és a magyar nyelv tanítását intenzívebbé tette, nem változtatott az iskolák működésén. És az állami tanárképzés behozatalának nem volt visszaható ereje s csak az új tanároknak kellett állami fórum előtt vizsgáznok. Ezzel szemben a román közoktatásügyi miniszter már évek óta minden törvényes alap nélkül nyugtalanítja a felekezeti iskolákat, a román nyelv tanítását nagyobb kiterjedésben követeli, mint valaha a hasonló jellegű magyar iskolákban s tanítókat és tanárokat kiméletlen brutalitással kényszeríti vizsgára. S már eddig annyi felekezeti nép- és középiskolát záratott be, mint amennyit a magyar állam ötven év alatt sem.

A magyar állam annak idején a Szepességben és a Délvidéken sok német iskolát alakított át államivá, de mindig a községek beleegyezésével, látszólagos kívánságára; a román kormányzat ugyanezt teszi, de a községek, a nép kifejezett akarata ellenére.

A román iskolapolitika itt is a jogtipró erőszak bélyegét hordja magán, míg a magyar iskolapolitika legalább a jog formáját megőrizte.

A román iskolapolitika — zárja le összehasonlító mérlegét szász lapotársunk — nemcsak a politikai erkölcs, de a politikai célszerűség tekintetében is minden vonatkozásban mélyen alatta áll az egykori magyar iskolapolitikának.

És ez szász bírálat. Hátha még ennél is érdektelenebb, objektív szem és szív tenné az összehasonlítást!

Ki lesz a Magyar Párt elnöke?

Korai kombinációk és elsietett kortesbeszéd

BRASSÓ. (A Brassói Lapok munkatársától.) Kódos fővegével beköszöntött az őszi és nyári szenderegéséből felébredt ezzel a politikai élet. Az ország minden pártjában sürgős-forgás észlelhető: készülődnek a nagy mérkőzésre, mely az ellenzék és a liberális párt között fog lezajlani, s amelynek a liberális párt bukását kell eredményeznie. A Magyar Párt központi vezetősége is megkezdte előkészítő munkálatait, hogy a június hónapban elhalasztott nagygyűlés megtartása minél előbb lehetővé váljon. Minthogy a megtartandó nagygyűlés lesz hivatva az általános tisztújítást is megejteni, mert a tisztikar mandátuma lejárt, természetesen kombinációk indultak meg legfőképp az elnöki állás betöltését illetőleg. Közismert tény, hogy Ugron István alelnök, aki csak hosszas kérésre és kapacitálásra vállalta az elhunyt Jósika Samu báró elnök helyének betöltését, még annak idején kijelentette, hogy erre csak átmene tilleg, ideiglenesen vállalkozik és még az elmúlt téli folyamán nyomatékosan kifejezésre juttatta azon elhatározását, hogy a megtartandó közgyűlésig viselheti csak tisztjét, de azontúl sem elnöki, sem alelnöki megbízatást nem vállal. Ez a körülmény a kombinációk előterébe tolt a párt jövő elnökének személye körül

kialakult találgatásokat és egyes magyar és román sajtóorganumok meglehetősen elferdített beállítással igyekeznek saját jelöltjeik, pártfogoltjaik mellett hangulatot kelteni. Magyar és román lapok tendenciózus cikkeiben foglalkoznak a magyarság legbelsőbb kérdésével és többé-kevésbé téves utakon csatangolva beszélnek a jobb- és balszárny jelöltjeiről és ezek eshetőségeiről. Kombinációba hoznak olyan neveket, melyeknek birtokosai egyáltalán nem is reflektálnak az elnöki méltóságra és olyanok, akit csak egy elenyészően kis klikk szeretne pártolni, de akitől a romániai magyarság óriási többsége egyáltalán nem kér.

Illetékes helyről szerzett értesülésünk szerint a kombinátások egyébként is kissé elsietett korteskedések, mert a romániai magyarság zöme azon a nézeten van, hogy Ugron Istvánt, ki iránt a legteljesebb bizalommal és ragaszkodással viseltetik, nem lehet és nem szabad a párt éléről elbocsátani és régi keletű elhatározásának megmáskéntására kell bírni. Ismerve Ugron István faja és népe iránti szeretetét és erős kötelezettségérzetét, minden remény meg lehet arra nézve, hogy az ország magyarságának közóhaja előtt meg fog hajolni és megmarad a párt élén, hová őt az általános és egyhangú biza-

lom állította és ahol őt az általános és egyhangú ragaszkodás kívánja megtartani.

Az elnöki tisztség betöltése körüli kombinációk ép ezért kissé tulkoraiak, elsietettek és azoknak célzatos publikálása semmiesetre sem szolgálja a magyarság ügyét.

A legyőzött államokat kizárják a lefegyverkezést ellenőrző bizottságból

GENF. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A Journal de Genève a következőket közli arról a tervről, melyet a népszövetség katonai bizottsága Németország, Ausztria, Magyarország, Bulgária leszerelésének ellenőrzéséről kidolgozott: A népszövetség tanács valamennyi tagja, valamint az ellenőrzendő ország szomszédos államai képviselőket neveznek meg. A tanács minden esetben ezekből albizottságot nevezne ki, amely aztán delegáltakat küldene az ellenőrző országba. A legyőzött állam nem küldhet képviselőt ebbe a bizottságba, még akkor sem, ha mint a népszövetség tagja erre jogosult volna.

A népszövetség katonai, tengerészeti és légi ügyekről tárgyaló bizottsága befejezte munkálatait. Teljes tervezetet dolgozott ki arról a szervezetről, mely a tanácsnak Németország, Ausztria, Magyarország és Bulgária hadifelszerelése megvizsgálására rendelkezésre állna. A vizsgálat jogát a szerződés biztosítja.

A népszövetség tanácsa hivatalos közleményben sajnálatát fejezi ki, hogy nem tehet eleget az érdekelt államok kívánságának.

Olaszország és Svájc döntőbíráskodás elé viszik a vitás ügyeket

BERN. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Olaszország és Svájc szerződést kötöttek ama vitás kérdésekről, melyeket diplomáciai úton nem sikerült elintézni. A szerződés szerint a felek a vitás kérdést kötelesek egyeztető bizottság elé terjeszteni, s ha itt se tudnak eredményt elérni, a hági döntőbíráshoz fordulnak. Az egyeztető bizottságnak öt tagja lesz: egy svájci, egy olasz és három más nemzetiségű.

A semleges zónák tervét elfogadták

GENF. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Benes az újságíróknak kijelentette, hogy a tizenkettes albizottság a jogi bizottság albizottságával együttesen fogja tisztázni a döntőbíráskodás kérdését. Megerősítette, hogy a bizottság egyhangúlag elfogadta a hatodik cikket, mely a katonaságtól megtisztított zónáról szól. Kikötötték, hogy az államoknak módjukban álljon egymás között is ilyen természetű zónákat felállítani.

Magyarország és Jugoszlávia közt is megjavult a viszony

BUDAPEST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Marinkovics jugoszláv külügyminiszter Genfben nyilatkozott a Pesti Hírlap munkatársának. A miniszter véleménye szerint Jugoszlávia és Magyarország viszonya az utolsó időben észrevehetőleg megjavult. Reméli, hogy a jövőben még jobban meg fog javulni. Amennyire csak lehet, el kell kerülni és ártalmatlanná tenni azokat a surlódási felületeket, amelyek még meg vannak a két szomszédos állam között. Reméli, hogy a kereskedelmi és gazdasági szerződéseket hamarosan megkötik.

A lej Zürichben
nyitáskor 2.72 és fél

A francia-orsz kapcsolat felvétele előtt

PARIS. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Herriot miniszterelnök bizottságot készült alapítani annak a tanulmányozására, milyen feltételekkel vehető fel az érintkezés Oroszországgal.

Sanghai eleste küszöbön

LONDON. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A Reuter ügynökségnek jelentik, hogy Shanghai eleste a védőcsapatok összeomlása miatt küszöbön van.

Agoston Péter londoni programja Szovjetország érdekében

PRAGA. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Londoni keltezéssel és (A. P.) jelzéssel a mi nap »Oroszország elismerésének következménye« címen hosszabb cikk jelent meg a »Kassai Napló« című lapban. A cikk lánczát tör Oroszország nemzetközi elismerése érdekében és kifejti azt, hogy sok kérdést, amelyekben Oroszország közvetlen érdekei szenvedtek sérelmeket, újra kell rendezni.

Az orosz külügy. ikormány a Dardanellák és a többi orosz iránypont mellett Macedónia Trácia, Montenegró, Horvátország, Szlavónia, Magyarország és a Dobrudzsa ügyeinek rendezése ellen is kifogásokat emelt.

Az érdekes propaganda-cikk fokozott érdeklődésre tarthat számot szerzőjének személynél fogva. (A. P.) ugyanis nem más, mint Agoston Péter dr., volt nagyváradi jogakadémia tanár, a szomorú emlékü magyarországi proletárdiktatura külügyi népbiztosa. Agoston, miután két év előtt cseretusként Magyarországból Szovjetországba került, Moszkvában az igazságügyi népbiztosság és a forradalmi törvényszék egyik vezető tisztviselője lett. Agoston ugyanis több más cseretusszal ellentétben, akik magukat a mult tapasztalatain okulva, nyíltan antibolsevistáknak vallották és a szovjet-munkát megtagadták, örömmel lépett az orosz szovjetkormány szolgálatába és Bokányival, Szabados Bélával és Vándus Károllyal együtt Kun Béla hű csatlósa lett.

Két esztendeig szolgálta Agoston a szovjet Moszkvában, míg végre mostan a külügyi népbiztosság Londonba küldötte, hogy onnan kezdjen sajtópropagandát Szovjetország érdekében. Agoston a szovjet megbízásából könyvmatos irodát létesített az angol fővárosban, ahonnan propaganda-iratokkal akarja ellátni és kiszolgálni az egész európai sajtót. Az ismertetett cikk Agoston Péter dr. újfajta tevékenységének első terméke.

Megkezdtek Dortmund kiürítését

MAINZ. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A megszálló csapatok megkezdtek Dortmund és Homburg kiürítését.

Az angol konzervatívek a munkáskormány ellen ingerlik a liberálisokat

LONDON. Az orosz-angol kereskedelmi szerződés körül keletkezett küzdelem mindjobban kavargdik. Lloyd George mult heti harci riadója a kormány ellen, aktuálisá tette újra azt a kérdést, hogy a liberális párt támogassa-e minden kérdésben a munkáskormányt, hogy alkalmasnak tartja-e az időt, hogy a kormányt megbuktatva új választások elé álljon.

A konzervatívek tudva azt, hogy a három párt közül ők a legerősebbek, és azt remélve, hogy az új választások nekik fognak kedvezni, mindent elkövetnek, hogy a liberálisokat a kormány ellen fordítsák. A kormány, hogy a fenyegető veszélyt elkerülje, elhatározta, hogy a szerződést szabad szavazás alá bocsátja és nem vállal felelősséget a szerződés keresztülviteléért.

Perfekt magyar gyors- és gépirónő

csakis elsőrangú, teljesen perfekt gyors és szorgalmas munkaerők adják be ajánlataikat pontos adatokkal és a fizetési igények megjelölésével »Állandó 6466« jellegre a kiadóra.

Román és német nyelvtudással bírók előnyben részesülnek. — Perfekt gyorsírás feltétlen megkívántatik.

A világtörténelem legnagyobb pénzügyi tranzakciója

A Dawes-terv szerzője és lényege — Németország köteles visszavásárolni a Ruhr-vidéket

BRASSÓ. (A Brassói Lapok munkatársától.) Középeurópa pénzügyi talpraállása a köztudatban és a történelemben a Dawes névhez fűződik, mert ő készítette el ennek a hatalmas kibontakozásnak a pontos, zseniális tervét.

Dawes amerikai generális, pénzügyi szakember és mellékesen zeneszerző. Körülbelül két évvel ezelőtt jött Európába, mint annak a szakértői bizottságnak tagja, melyet Amerika küldött az európai jóvátételi kérdések tanulmányozására. Az előbb Párisban székelő bizottság körülbelül egy évvel ezelőtt Berlinbe tette át székhelyét, hogy a német viszonyokat a helyszínen tanulmányozza. A bizottságnak egy teljes épületet bocsátottak rendelkezésére, ahol az amerikaiak el kezdték szervezni a társaság munkáját. A három emeleten három különféle alcsoportot helyeztek el, mindenütt egy-egy tanácskozó teremmel. A bizottság munkájába beavattak szerint a Dawes-javaslatot voltaképpen nem is a generális készítette, hanem Owen Young, akit azóta a német újépítés biztosává neveztek ki.

Ez a javaslat talán a világ fennállása óta a legnagyobb pénzügyi, kereskedelmi, gazdasági tranzakciót építi fel.

A német birodalom legalább három éven át olyan összegeket köteles fizetni, amelyeknek végösszege körülbelül egyenlő az egész Ruhrvidék érté-

kével, beleértve a gyárakat, birtokokat, minden ingó és ingatlan leltári értéket. Hogy ez mit jelent, ahhoz elég elgondolni azt, hogy a Ruhrvidék Németország, sőt Középeurópa gazdasági centruma — felbecsülhetetlen energiákkal és lehetőségekkel.

Németország fizetési kötelezettségeit az alábbi táblázat mutatja be:

	Atmeneti évek				Normális évek
	1924/25	1925/26	1926/27	1927/28	1928/29 1960/61
	arany márká				
1. Normális betétekből (adó, stb.)	—	—	110	500	1250
2. Egyszer előforduló betétekből (kölcson, stb.)	800	250	—	—	—
3. A vasut jövedelméből	200	595	550	660	660
4. Szállítási adóból	—	250	290	290	290
5. Az ipar nyereségéből	—	125	250	300	300
Évi fizetések összege:	1000.—	1220	1200	1750	2500.—

Utazás a csomafalvi közbirtokosság erdeje körül

Szemelvény az unifikált erdőtörvény áldásaiból

GYERGYÓSZENTMIKLÓS, szeptember 18. (A Brassói Lapok kiküldött munkatársától.) A csomafalvi közbirtokosságnak van egy, kis megtakarított erdeje, a melyet a hatóság emberei, most már harmadszor árvereztek el a birtokosság anyagi hátrányára. De mivel mind a három árverezés a törvény, kijátszásával történt, az érdekelt közbirtokosság mind a három esetben kénytelen volt felebbezni. A két első árverést a bíróság megsemmisítette, a harmadik, amely szintén a közbirtokosság megkárosítását okozta volna, még mindig felebbezés alatt áll.

Ezzel az utolsó esettel érdemes bővebben foglalkoznunk, mert ez is hatalmas bizonyíték arra — a sok hasonló eset közül — hogy a községek közbirtokossággai mennyire ki vannak téve a lelketlen árverező bizottságok igazságtalan s önző intézkedéseinek. Igaz, hogy az árverezések ellen felebbezéssel lehet élni, s ez némileg megnyugtató, de végeredményben mégis a közbirtokosság rovására megy. Mert a felebbezések elintézése, még akkor is, ha az a birtokosság javára dől el, hosszadalmas, lassu eljárás, ami ennél fogva a közbirtokosságot érzékenyen károsítja. Most augusztus hó 14-én volt az említett erdőrész harmadik árverése Csikszeredán, a vármegye házában, ahol a három ajánlattevő közül a vaslábi fatermelő cég, az Ofa lett a vevő. Ugyanaz a cég, amely ezelőtt négy hónappal köbméterenként 185 lejért, holott most csak 85 lejért volt hajlandó adni.

Az árverező bizottság önkénykedésére jellemző, hogy a szárhegyi Bradul-cég a tavaszi árverésen 667.500 lejjel magasabb vételárat ígért mint most a vaslábi Ofa, s annak akkor a bizottság még sem adta oda az erdőt. Azt a kifogást hozta fel ellene, hogy a bánatpénz között értékpa pirok is voltak. Most az Ofa, dacára annak, hogy az egész bánatpénz értékpa piroból állott, 85 lejes köbméterenkénti ár fejében vevőnek nyilvánított ki akkor, amikor a hasonló minőségű fának ára köbméterenként 200 lej.

Az árverezés érthetetlen eredményére világot vet az a kötelezvény, amelyet Agoston Agoston kereskedő és birtokos a fiával Agoston Jánossal aláírt, s amelyet a közbirtokosság legutóbbi felebbezéséhez csatolt. Eszerint a két Agoston, akik az erdőt a vaslábi Ofának akarták megszerezni, bizonyára nem érdektelenül, arra kötelezték magukat, hogy Borsos Mihálynak, Csata Miklósnak és András Mártonnak a csomafalvi közbirtokosság vezetőinek összesen százezer lejt fizetnek költség címén, ha az árverezés alkalmával az erdő az Ofa kezébe kerül, s a vásár hely behagyása az illetékes fórumokon átmegy. Agostonék turpissága s az árverési bizottság lelkiismeretlensége azonban hamar napfényre került. Csata Miklós közbirtokossági elnök a megvesztegetés céljából kiállított kötelezvényt azonnal megmutatta dr. Gaál Alajos gyergyószentmiklósi orvosnak, aki régebben Csomafalva körorvosa volt. Az orvos azt a tanácsot adta, hogy az árverést okvetlen felebbezzék meg. A kötelezvényt több példányban lemásoltatva, közjegyzővel hitelesítette, s abból egy másolatot a felebbezéshez mellékelte.

Reméljük, hogy ezek után az illetékes fórumok az árverést megsemmisítik.

De ezzel a csomafalvi birtokosság erdőügye még elintéztet nem nyert, mert jó het nemsokára egy negyedik, ötödik vagy ki tudja hányadik, az utolsóhoz hasonló eredménytelen árverés, amely a birtokosság anyagi érdekeit esetleg ismét hátráltatja s az erdő rendszeres kihasználását meggátolja.

Ide vezet Románia unifikált erdőtörvénye, amely nem tiszteli a már megszerzett jogokat, nem ismeri el a régi szociális alapon szervezkedett közbirtokosságok tulajdonjogait, hanem felhatalmazza a hatóságot, hogy a birtokosság megkérdése nélkül folytonos árverezésekkel, kalmár lelkek sorompóba állításával állandóan háborgassa, zaklassa, sőt meg is károsíthassa a népet jogos ősi birtokában.

A bulgár kommunisták új lázadásra készülnek

Kalkoff külügyminiszter nyilatkozata — Az ucca halálos ítélete

SZOFIA. (A Brassói Lapok szófiai tudósítójától.) A múlt év szeptemberében a termés betakarítása után, mint emlékeztetés, a bulgár kommunisták, akikkel azóta Sztana bulinszki radikális agrárius hívei is egyesültek, fellázadtak a polgári kormány ellen. A lázadást kemény harcok után leverték, ami kétezer bulgár életébe került. A kormány értesülése szerint a kommunisták az elmúlt hónapokban új lázadást szerveztek, még pedig alaposabban, mint a multkor. Ezt a szintén ősze tervezett lázadást két okból késettették elő nagy körülményekkel. Moszkva elmulatosszal megégette a kezét. Ha valamivel ügyesebb, nem éri kudarc. Ezért most bőségesen szórja a pénzt az agitációra, annál is inkább, mert tudja, hogy a londoni konferencia és az azt megelőző eszmecsere lényegesen hozzájárul a kelet-európai helyzet szánálához. A konferencia eredménye minden körülmények között annyi, hogy megakadályozza a kelet-európai államok további lezülését. Másrészt a nagyhatalmak most még több gondot fordíthatnak a bolsevik veszedelem elnyomására. Eppen ezért Moszkva fokozott energiával fekszik neki az agitációnak. Kalkoff külügyminiszter a külföldi lapok tudósítóinak részletesen nyilatkozott ezekről a kérdésekről. Bulgária gazdasági és pénzügyi helyzete alkalmas a felforgató törekvésekre. Mult évben 7.500.000 arany levát, az idén 9 milliót kell jóvátételül fizetnie. Jugoszláviának száz millió papírelvát fizet és ugyanannyi jár Romániának és Görögországnak is. Hozzá számítva háború előtt keletkezett adósságainak törlesztését, évi költségvetésének negyedrészt kell fizetési kötelezettségeire fordítani. Fokozza a bajt az is, hogy nagy a pénzügyi hiány. A lakosság száma négy és fél millió. Jelenleg 4200 millió értékű leva van forgalomban, úgy, hogy egy emberre csak 840 leva esik, ami körülbelül 66 cent. Ahol ilyen ritka a pénz, ott az arany csodát művel.

— Nemrégiben — mondotta a miniszter — két vagy három ügynököt fogtunk el, akik utasításokat hoztak Szovjetországból.

— A legutolsó választások alkalmából a kommunisták és az agráriusok egyesültek és felsorakoztak ellenünk a falvakban és a községi választásokon. A szobranjeban is kihirdették ellenünk az egységes frontot és nyíltan kérkednek azzal, hogy utasítást és támogatást kapnak Moszkvából.

— Azzal fenyegettek meg minket, hogy mult ősze forradalom lesz, így is történt. Most azzal fenyegetnek, hogy ősze kitör a forradalom és...

A miniszter itt megakadt és rezignáltan rángatta vállát.

— Mindent megtettünk, amit tudtunk. A hadsereg némi kivétellel amiről tudunk, loyális a kormány iránt, amelynek megalakulását egy évvel ezelőtt támogatta.

Megverték-e a csongrádi bomba-pör vádlottait

Akik vérezni látták Piroskákat Éjjeli vallatások

SZOLNOK. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A csongrádi bombamerénylet titka épséggel nem oldódott meg a ritka érdeklődéssel kísért bűnpör eddigi tárgyalása során. A vádlottak tagadnak, a tanuk vallanak — de megdönthetetlen konkrétum alig merült fel a bíróság előtt. Tegnap folytatták a tanukihallgatásokat. Odry Zúárd, Kohn Izidor csongrádi bádógosmester, özvegy Forgó Pálné, Ságiék rokonának jelentéktelen vallomásai után Diószeghy János belügyminiszteri tanácsost hallgatták ki. Diószeghyt a kormány küldötte ki Csongrádra a nyomozás vezetésére. Most ismerteti a bíróság előtt a nyomozást, amelynek folyamán Sági János előtte és a tanuk előtt bevallotta, hogy része volt a merényletben, sőt Sági vezette rá a detektíveket a másik bombára. Diószeghy energikusan és eskü alatt tagadja, mintha bántalmazta, vagy ültetelte volna a vádlottakat. Arra is megesküdhetik, hogy tudomása szerint ottléte alkalmával a rendőrség semmiféle tettlegességet nem alkalmazott a vallomások felvételénél.

— A kérdés megoldása — folytatta a miniszter — nemcsak rajtunk fordul meg. Oszintén hiszem, hogy nincs manapság kormány Európában, mely háborút kívánna. Csak Szovjetországnak kíván háborút, mert helyzete olyan kétségbeesett, hogy csak valami borzalmas felkeléssel tudná megjavítani. Amde Európa valamennyi országában vannak nyugtalan emberek, amelyek felforgatásra törekzenek.

— Ezek Moszkvához fordulnak bátorításért és anyagi támogatásért. A miniszter azután részletesen ismertette az egyes államokban tapasztalható kommunista mozgólódást. Besszarabiában keresztül-kasul dul, mondotta többek között, a bolsevik propaganda. Ambár Ausztria ugylászik ebben a pillanatban nem forog veszedelemben, ne felejtjük el, hogy 1919-ben milyen közel járt ahhoz, hogy Magyarország példáját kövesse.

— Az sem bizonyos, hogy egészséges maradna, hogyha pénzügyi terve összeomlanék. Bizonyos az, hogy Berlin után Bécs Európában a bolsevik propaganda terjesztésének központja és a Moszkvából jövő utasítások tranzitó állomása.

— Mindezeket a tényeket pusztán megokolásul említem, hogy véleményem szerint a kelet-európai kormányoknak jobb viszonyt kellene egymás között ápolniok. Karöltve kellene védekezniök a bolsevik veszedelem ellen, amely most leginkább Bulgáriát fenyegeti, de mindannyira egyformán leselkedik. Ha Bulgáriában uralomra jut a bolsevizmus, futótűz módjára terjed tova, és egyik szemszöndük sem érezheti magát biztonságban.

Végül a miniszter a kötelező katonáskodás megengedésének szükségét és a munkáját már régen befejezett jóvátételi bizottság hazatérését hangoztatta.

Halálos ítéletet hoz a macedon szervezet az árulókra

SZOFIA. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A bolsevista macedon szervezet több halálos ítéletet hozott árulóknak nyilvánított tagjaira. Ezeket az ítéleteket legtöbbször az uccán hajtják végre. Filippopoliszban egy árulót, Várnában három löttek agyon a nyílt uccán. Alexandrov Tódor gyilkosait a macedóniai hegyek közt kivégezték.

Ostromállapot az egész országban

Bulgáriából érkezett jelentések szerint az egész ország területén kihirdették az ostromállapotot. Minden politikai bűntettet halállal büntetnek. A lapok szerint a macedon autonomisták és ellenfeleik közt véres harcok folynak. A jugoszláv sajtó evvel kapcsolatban annak az aggodalmának ad kifejezést, hogy a harcoló bulgár bandák könnyen veszélyeztetik a jugoszláv határt.

Erélyesen, de nem tettlegesen

Elnök: Miért hallgatták ki a vádlottakat több ízben éjszaka idején, holott ezt a törvény megtiltja?

Diószeghy: A bűnygynek olyan óriási nagy anyaga volt, hogy szükségesnek látszott az éjjel-nappal való szakadatlan kihallgatás.

Elnök: A vádlottak elöadták, hogy a vallomástételre egyre éjjel fásasztották őket. A nyomozás irányítójának tudnia kellett volna, hogy mit enged meg a törvény és mit nem.

Ezután a védők intéztek számos kérdést Diószeghyhez. Tanu valótlannak mondja azt az állítást, hogy a bajor horogkeresztesek rejtegetése és a Héjjas-brigád ügyében is nyomoztak volna. Az is valótlán, miszerint ő utasítást kapott volna arra, hogy minden eszközzel bírja valamásra a gyanúsítottakat. Az utasítás csak arra szólt, hogy a legnagyobb eréllyel nyomozza ki az ügyet.

Ulain Ferenc dr. védőügyvéd: Ön kijelentette, hogy minden eszközt felhasznál a bűncselekmény kiderítésére és semmitől sem riad vissza.

Tanu: Tiltakozom ellene. Nem dolgozom olyan eszközökkel, amilyenekkel talán Ön dolgozott volna.

Ulain Ferenc dr. (mosolyog.)

Megesküszik a miniszteri tanácsos

A vádlottak a tanuval való szembesítés alkalmával azt mondják, Diószeghy kijelentette volna, hogy izzadásiig kell vallatni. Állítólagos bántalmazásuknál szerintük Diószeghy nem volt jelen. A tanu megesküését a védelem képviselői ellenzik, az ügyész azonban ragaszkodik ehhez, és kijelenti, nincs rá semmi adat, hogy a vádlottakat bántalmazták volna és hogy ezek csak a kényszer hatása alatt vallottak volna. Ennek ellenkezőjét igazolni fogják a felvonuló tanuk. A bíróság végül is megesküvette a belügyminiszteri tanácsost.

Ezután újabb 12 tanu kihallgatása következett, akik közül többen látták a vádlottakat a merénylet előtt és után a Magyar Királyban. Két tanu előadta, hogy a merénylet megtörténte előtt egy beszélgetést hallottak a csongrádi vasúti vendéglőben, amely így hangzott:

— Ma este zsidóból lesz! Bombát kellene közéjük dobni.

Az istenért Gyurka, mit csináltak?

Két keresztény urinó szintén meg volt hiva a bála, de nem mentek el. Ezeket tanunak idézték be a tárgyalásra, mert fennforgott az a gyanu, hogy őket, mint keresztényeket figyelmeztették a készülő katasztrófára. A két tanu előadja, hogy semmiféle ilyen irányú figyelmeztést nem kaptak s azért maradtak távol a báltól, mert abban az időben gyászuk volt.

A bombamerénylet délutáni tárgyalásán Barna gyógyszerészt hallgatták ki. Ki jelentette, hogy a robbanás után leányával a kávéházban menekült a pusztulás színhelyéről. A kávéházban leánya oda-szólt Pirooska Györgynek:

— Az Istenért Gyurka, mit csináltak?

Elnök: A vizsgálóbíró előtt nem állította ezt ilyen határozottan!

Tanu megmarad vallomása mellett.

Bölönyi véres gallérja

Kaszenisky városi pénztáros nem tud a merényletről. A védők kérdésére elmondja, hogy látta amikor a vádlottakat Szegedre vitték. Ekkor Pirooska arca egy seb volt, Bölönyi gallérja vérben ázott.

Kokay János, akinek lakásán volt az emlékeztetés névnap felköszöntés, elmondja, hogy a letartóztatáskor hallotta, amint a másik szobában a vádlottak jajgattak. A vonatonál látta, hogy Pirooska György arca sebes, Bölönyi inge pedig véres volt.

Lehrer gyógyszerész előadja, hogy Sági János kiszabadulása után nagy beteg lett, s az ő patikájából hozatta az orvosságot. Az egész város beszélte, hogy mennyire bántalmazták a vádlottakat.

A többi tanu vallomása érdektelen.

(*) Ha jól és olcsón akar öltözködni, vásároljon a Szabómesterek Áruházaiban. Brassó, Weisz Mihály-ucca 2. sz. I. em. 2104

Kémszervezetet lepleztek le Besszarabiában

CSENOVICZ. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Itt nagy szovjetkémszervezetet lepleztek le, mely majdnem egész Bukovinát behálózta. A kémek az összegyűjtött anyagot a határon Ghica-Vodánál továbbították Oroszország felé. Itt a kémszervezet élén Mihail Lupu tanító állott. Ma reggel Csernovicban husznál több kémszervezeti tagot tartóztatnak le. A kémszervezetnek Lengyelországba és másfelé is széleskörű összeköttetései voltak.

Korányi pénzügyminiszter hazaérkezett

BUDAPEST. Korányi Frigyes báró magyar pénzügyminiszter, ma Budapestre érkezett. Nyilatkozatában kijelentette, hogy a népszövetségi tárgyalások eredményével teljesen meg van elégedve. Smith főbiztosnak és Bethlen miniszterelnöknek felszólalásait a legnagyobb óváciával fogadták.

ELADÁS NAGYBAN ÉS KICSINYBEN

HIREK

Hétfő, szeptember 22.

Katolikus naptár: Mór. — Protestáns naptár: Mór. — Görög naptár: szeptember 9. — Israhelita naptár: 5684. Elul 23. A nap kel 5 óra 4 perckor, nyugszik 18 óra 14 perckor.

Kedd, szeptember 23.

Katolikus naptár: Linius püspök. — Protestáns naptár: Tekla. — Görög naptár: Szeptember 10. Minodora. — Israhelita naptár: 5684. Elul 24.

A nap kel 6 óra 5 perckor, nyugszik 18 óra 12 perckor. — A nap 9 óra 58 perckor a Mérleg jegyébe lép; az ősz kezdete. Őszi napéjegyenlőség. Legközelebbi holdváltás, új hold szeptember 30-án 10 óra 37 perckor. Időjárás: Váltakozás nem várható.

A zöld láda titka

Rémes büntényt fedeztek fel a tövisi pályaudvaron — Egy 35 éves asszony az áldozat

TOVIS. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Hátborzongató bűnügy tartja izgalomban a tövisi hatóságokat. A vasúti podgyásraktárban tegnap délelőtt különös szagra lett figyelmes a raktárnok. Először azt gondolta, hogy a podgyások valamelyikében romlott ételnemű van, amelynek továbbszállítását megakadályozzák. Közelebbi vizsgálódásánál azután észrevette, hogy az egyik zöld ládából, amelyből elviselhetetlen bűz áradt ki, furcsa nedv csurog ki. A raktárnok gyanusnak találta a dolgot, nyomban beszaladt az állomásfőnökhöz, értesítette őt felfedezéséről, majd a pályaudvari rendőrségen is jelentették az esetet, ahonnan egy hivatalos közeget kértek, hogy annak jelenlétében nyissák fel a rejtélyes ládát.

Ez meg is történt. A láda kinyitásánál döbbenetes látvány tárult a jelenlevők elé.

A ládába egy jólöltözött, 35 év körüli asszonynak a holteste volt begyömöszölve.

Kétségtelennek látszott, hogy az illető súlyos büntény áldozata. A fuvarlevelek átvizsgálásánál kitűnt, hogy a podgyászt Bukarestben adták fel a vonatra és Marosvásárhelyre van irányítva bizonyos »Holbecz« címre. Az is rejtélyes a dologban, hogy miként kerülhetett Tövisre a Marosvásárhelyre adressált szállítmány. A nyomozó hatóságok ezideig tökéletesen tájékozatlanok a rémes bűnügyben és még az áldozat személyazonosságát sem tudták megállapítani.

— Elnökválasztás a Magyar Párt kolozsvári tagozatánál. Kolozsvárról jelentik: A magyar párt kolozsvári tagozata vasárnap közgyűlést tart, amelynek sorrendjén a párttagozat új elnökét is megválasztja.

— Berthelot, tábornok a Bánságban. Temesvárról jelentik: Berthelot francia tábornok feleségével együtt péntek éjjel fél tizenkét órakor a szimplonnal Zombolyára érkezett. Constantinescu miniszter nagy kísérettel fogadta a tábornokot, s egy gyönyörű csokrot adott át Berthelot feleségének. Az illusztris vendégek innen továbbutaztak Karánsebesre, ahol szombat este az erdészmérnökök ünnepén résztvettek.

— Öngyilkos lett egy magyar történetíró. Budapestről jelentik: A magyar tudományos életnek újabb vesztesége van. Horváth Sándor történetíró ötvenkétéves korában agyonlőtte magát. Horváth Sándort már régóta idegbaj gyötörte, végre a kór annyira elhatalmasodott rajta, hogy öngyilkosságra kényszerítette. A jeles történetírónak a Tudományos Akadémia támogatásával több műve jelent meg, különösen diplomatikai, heraldikai és genealógia kérdésekről.

— Szerelmi bánatában öngyilkos lett egy rendőr. Nagyváradról jelentik: Tipanucz Teodor lovasrendőr tegnap délután a váradvelencei őrszobában szolgálati revolverével mellbelőtte magát. A golyó vállcsontját zúzta össze a szerencsétlen embernek, akit a kórházba szállítottak. Ma délelőtt Morar rendőrkapitány kihallgatta a rendőrt, aki kijelentette, hogy azért lett öngyilkos mert két hónappal ezelőtt megkötött házasságát szülei elítélték és emiatt folytonos kellemetlenségeknek volt kitéve. A rendőr állapota délelőtt javult.

— Milyen legyen az asszony? Egy filozófus azt mondja, hogy három dologhoz kell hasonlítani egy jó asszonynak. Először is hasonlítson a csigához, mely állandóan őrzi a házát, de mint a csiga, ne vegyen mindent magára. Aztán hasonlítson a visszhanghoz, mely csak akkor beszél, amikor kérdezik, de abban ne hasonlítson a visszhanghoz, hogy az utolsó szó az övé legyen. És harmadszor legyen a városi toronyóra, amely mindig tökéletes pontossággal jár, de ne legyen olyan hangos, mint a toronyóra, hogy az egész városban hallják.

(*) Akar minőséget és árat illetően jól járni? Vásároljon a Klein József és Fia cégnél.

— A magyar Operaház negyvenéves jubileuma. Budapestről jelentik: A budapesti Operaház e hó 27-én ünnepélyes keretek között üli meg fennállásának negyven éves jubileumát. A jubileumi ünnepséget az 1884 évi megnyitó előadás műsorával ünneplik meg. Ez alkalommal előadják Kölcsey-Erkel Himnuszát, a Bánk-bán első felvonását, a Hunyady nyitányt és Lohengrin első felvonását. A műsorban az Operaház legjobb erői szerepelnek.

(*) Jó minőségű áruk és meglepően olcsó árak jellemzik a Klein József és Fia cég végeladását.

— Sikasztás a vingai adóhivatalban. Temesvárról jelentik: Nehány nappal ezelőtt a vingai adóhivatalban nagyobb sikasztásnak jöttek a nyomára. Rovancsolás közben Cioban nevű adótitst a hivatalos helyiségből kiment s azóta nyoma vesztett. Az elsikkasztott összeg százhuszonegyezer lejnél valamivel több. Lázár Mojsze adótárnok a hiányzó összeget a sajátjából azonnal befizette. Cioban, a sikasztó fiatal adótitst szolid embernek látszott, aki mindenki bizalmát élvezte. Csak a látványát zár alá vették. Ellene az ügyészségen feljelentést tettek.

— Ezer dolláros csekklopás a vonaton. Szatmárról jelentik: Hermann Izsák szatmári kereskedő feljelentést tett a rendőrségen, hogy a szatmár-nagyvárad vonalon ismeretlen tettes ellopta 1500 lejrt tartalmazó pénztárcáját, amelyben ezenkívül az ohio-i Nemzeti Banktól kiállított ezer dolláros csekk is volt. A csekket minden bankban be lehet váltani s ezért a szatmári rendőrség megkereste az összes bankokat, hogy az esetleg náluk jelentkező tolvajt tartóztassák le.

Oroszok irtóháboruja Georgia ellen

A török kormány semleges

BUKAREST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A georgiai forradalom terjedése gondolkodóba ejtette az orosz vezetőket. A hírhedt Budieny lovassági tábornokot a Kaukázusba küldték, hogy elnyomja a forradalmat. Moszkvai jelentések szerint Budieny ki jelentette, hogy a harc a felkelők teljes megsemmisítésével fog végződni.

A Trebizondából érkezett jelentések szerint a batumi-tiflis-i vasútvonal mentén véres harcok dúlőngenek a felkelők és a bolsevikok között. A harcok kimenetele még ismeretlen. Trockij jelentős csapatokat küldött Sebastopolból a tifliszi garnizon megerősítésére.

Bakuból jelentik, hogy harmincezer petroleummunkás csatlakozott a felkelőkhöz, s a kifejlődött harcokban az oroszok súlyos veszteséggel kénytelenek voltak visszavonulni. A felkelők céljára Amerikában az ott élő oroszok között nagyarányu gyűjtés indult meg s igen sok volt tiszt igyekszik Georgiába, hogy a felkelők szolgálatába lépjen.

Jordania, a felkelők vezére, kiáltványt intézett Európa művelt államaihoz, melyben felhívja figyelmüket Oroszország 1921. évi jogtalan hódításaira és azokra a kegyetlenségekre amelyek az orosz csapatok Georgiában elkövetek.

A török kormány elhatározta, hogy megőrzi semlegességét, de csapatokat koncentrált a georgiai határon. Musztafa Kemal Trebizondába érkezett. Az orosz kormány és Angora között egyre feszültebb a viszony.

— Vasúti fosztogatások Galacban. Nagyarányu vasúti lopás tartja izgalomban pár nap óta Galac város közönségét. A jólszervezett banda már hónapok óta fosztogatja a galaci vasúti állomás raktárait, sőt annyira mentek merészségükben, hogy a vasúti kocsik rézkillincseit, a mozdonyok rézfelszereléseit, vagy értékeesebb alkatrészeit lopkodták el. A közönség körében általános volt a panasz a Galacból induló vonatok rettenetes felszerelése miatt, azonban az illetékes körök csak most indították meg a vizsgálatot, azonban még egyelőre eredmény nélkül. A tolvajokat mind a mai napig nem sikerült felfedezni, azonban letartóztattak több galaci kereskedőt, akik a vasutól lopott tárgyakkal akartak üzleteket kötni. A nyomozás a legnagyobb erővel folyik.

Tökéletes szabásu raglánok csak NEUMANN-nál.

— Marosvásárhelyen is szobrot állítanak Avram Jancunak. Marosvásárhelyről jelentik: Az Avram Jancu emlék-bizottság tegnap délután a városháza közgyűlési termében ülést tartott. Az ülésen megjelentek: Maior prefektus, Rosca alispán, Dandea polgármester, Raileanu vezető ügyész Ulea bankigazgató és a bizottság többi tagjai. Az ülésen határozatot hoztak, hogy még ebben az évben megindítsák azt az akciót, amelytől az emlékműre szükséges összeg előteremtését remélik. Elhatározta a bizottság azt is, hogy az 1849-ik évi marosvásárhelyi vezetőférfiak emlékét a prefektúra épületén emléktáblával örökítik meg.

(*) A Klein József és Fia cég árai — versenytáras.

— Megszökött és előkerült sikkasztó adóhivatalnok. Nagyvárad munkatársunk telefonálja: Simionescu ókirályságbeli származásu adótitstviselőt egy évvel ezelőtt elhelyezték Nagyváradról Széplakra. Simionescu új állomáshelyén elsikkasztott 70.000 lejt, mire letartóztatták. Az ügyész ség fogházában az adótitstviselő örültnek tetette magát, majd megszökött s szentgyörgyön felismerték, lefogták és a nagyvárad ügyészségre szállították.

— Megkerültek a Reinitz-ügy aktái. Nagyvárad tudósítónk jelenti: Pár nappal ezelőtt az egész erdélyi sajtót bejárta az a szenzációs hír, hogy a Reinitz-ügy aktái titokzatos módon eltűntek. A rendőrség büntetett gyanított a dologban és óriási apparátussal fogott a nyomozáshoz, míg ma kiderült, hogy az egész zavar a postakezelő tévedéséből keletkezett. Ugyanis a titstviselő nyomtatványt nézte a súlyos csomagot s félretette egy polcra, hogy mint nyomtatványt kezelje. Két nappal később aztán a csomagot nyomtatvány képen expedálta Szatmárra, ahová az meg is érkezett. A tárgyalást a törvényszék a jövő hónap közepére tűzte ki.

— Puccinét szenátornak nevezték ki. Rómából táviratozzák, hogy az olasz király új szenátorokat nevezett ki. Ezek közt van Puccini is, a hírneves zeneszerző.

(*) Siegmund Egon, ki zongoraestélyét f. hó 27-én fogja megtartani, a kritika egyhangu véleménye szerint egyike a legjobb zongoristáknak. 2079

— Ingyen orvosi kezelés a rokkantaknak. A hetedik hadtest parancsnoksága közli a kerületébe tartozó hadirokkantakkal, hogy a katonai kórházak a rokkantaknak ezután ingyen nyújtanak orvosi segítyt és orvosi vizsgálatot.

(*) Szabásmintás divatlapok legújabb számai megérkeztek a Brassói Lapok könyvosztályába Die Schöne Wienerin 30 lej. Record 30 lej. — Megrendelhető utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése mellett. Viszonteladónak megfelelő rabattot adunk.

— Könyvkedvelők figyelmébe. Bármely — bárhol hirdetett könyv ugyanazon áron kapható nálam. Egyes könyveket, valamint egész könyvtárakat jó áron veszek. Eladandó könyvekről jegyzéket kérek. Keszey Albert könyvkereskedő, Cluj-Kolozsvár.

(*) Cipőjavításokat gyorsan és legolcsóbban vállal W. Baumann és Tsa utódai, borkereskedés, Brassó, Kolostor-ucca 34.

— Modern Mozgó. Vasárnap »Ó ég és föld« között, rendkívül szellemes és mulatságos amerikai burleszk 7 felvonásban. A főszerepben »Ó« Harold Loyd. Harsogó kacagás és jókedv kíséri e film minden egyes jelenetét. Vasárnap délelőtt nagy gyermekelőadás eddig még nem játszott Maciste kép lesz vetítve. Jön: A szerelem tragédiája» mindkét rész egyszerre lesz vetítve. Főszerepben: Mia May, Erika Glasner, Emil Jannings, Wladimir Gaidorow.

A jubiláló százesztendős Nyiregyházán

Ritkulnak a nagy duhajkodások — Eltűnt a tescheni vaj — A zsellérgyerekek ma se tanul írni-olvasni

NYIREGYHÁZA. (A Brassói Lapok kiküldött tudósítójától postán érkezett.) Valaha őserdő volt ezen a végeláthatatlan sziklás területen, amelyen hatalmas porfelhőt kavarva vágiat autóink a jubiláló nyírségi főváros, Nyiregyháza felé. Az autóban mindössze négyen ülünk: a sofőr, bankigazgató barátom, a felesége, meg én. Ma már nemcsak az őserdőnek nincs nyoma se, de még a nyírerdő is pusztul. Az erdők fát megette a városi kultúra s Debreczen és Nyiregyháza, főleg az utóbbi fejlődő ipara. Népes szabotcsmegyei községeken vágiatunk keresztül s hogy az egyhangú rónaság unalmát elűzze, utitársam — ki egy évtizeddel ezelőtt Debreczenben élt, s jölsimeri a szabotcsmegyei viszonyokat is, — érdekes adatokat mond a vármegye közelmúltjáról.

A kétherekü talyigák városa

Tanyák mellett suhanunk el. Közeledik a kétherekü talyigák híres városa s mintha az ünnepi hangulatot ide a pusztákra is elhozná az alföldi szél.

Merthogy Nyiregyháza ünnepel és az egész ország érdeklődése az agarászok régi híres metropolisa felé fordult.

Az ünnepségek külsőségeinél engem jobban érdekelt a szabotcsi és nyiregyházai társadalmi és gazdasági élet.

Ital, kártya, cigány és agarászat

Tudvalevő, hogy Nyiregyháza a törökvilág alatt csaknem teljesen elpusztult. Az erős magyar faj azonban újra-éledt a bő magyar televényen. 1837-ben királyi privilégiumot kapott, amely a szerzett jogot is megerősítette. 1876 óta megye székhely, az ital, a kártya, cigány voltak fő passziói s az agarászat. Az utolsó évek kemény munkában teltek el, s ma már csak mint rossz álom élnek az 1919-20-as évek szenvedései és szenvedélyek szűlte atrocitásai. A nyiregyházaiak megtanultak dolgozni és fejlődni.

Például a háboru előtt, dacára, hogy már akkor is egyike volt az ország egyik legnagyobb mezőgazdasági városainak, ha valaki jó vaját akart venni: tescheni vaját vásárolt, mert a bő tejtermelés mellett, a vajkészítést csak mint háziipart üzték. Ma már elsőrangú vaját készítenek Nyiregyházán.

A megyei birtokosok és bérlők tevékenysége igen sokoldalúvá vált. Gazdálkodásuk ugyan még ma sem üti meg az európai mértéket, de modern gazdasági gépeket használnak, a talajművelés modern s a gazdálkodók vállalkozó kedvű, kapitalista emberek, akik minden jóvedelmű termelési ággal foglalkoznak. Mivel a bérlők nagyrésze Nyiregyházán lakik, a pénz is ideözlönlik a megyéből; az itteni bankok, kereskedők és iparosok gazdagodnak s Nyiregyházán ma sem ritkák a 24 órás névnap trakták és a hatalmas ivások.

A város állandó idegenforgalma is élénk, amennyiben a megyei gazdálkodók, iparosok, mivel szükségleteik nagyrészt a városban kénytelenek beszerezni kulturális szórakozás végett is gyakran bejönnek a városba s így Nyiregyháza állandóan nyüzsgő, nagyvárosias képet mutat. Nyiregyháza kisipari fejlődését is a szabotcsmegyei falvaknak köszönheti. Az itteni parasztnak nagyon imponál a tanult ember, az iparos. Fiaikat a zsellérek is beküldik a városba iparosokhoz tanulónak, akikből idővel vagy városi proletár válik, vagy, növelik a falvak iparosainak számát.

Fellendült a nyiregyházai malmoknak is és a kereskedelemnek, bár egyes cikkek drágábbak itt, mint pld. a közeli Debreczenben.

Máriapócs növekvő híre

Nem érdektelen, hogy a százéves jubileumát ünneplő Nyiregyházáról ma is

elzarándokolnak a híres bucsujáráhelyre, Máriapócsra és nincs egy gör. kel. vagy róm. kath. vallású ember sem, aki legalább egyszer egy évben fel ne keresné a legendás pócsi Máriát. Mária hatása főleg a nép között, csodálatos. Nyiregyházától alig egy napi járóföldre van Máriapócs és a betegeket szekerekre viszik el a »könyező szűz pócsi Máriához«, s egy-egy bucsura néha hatvanezer ember is összesereglik.

E vallásos érzéssel szemben igen szomorú, hogy a nép között rendkívül sok az írni-olvasni nem tudó s ezen a tankötelezettség sem sokat segít, mert a zsellérgyermekek korán munkára fogja, s csak az tanul, aki iparosnak megy, vagy az egyre fejlődő nyiregyházai szalmafonóipariskolába kerül.

A polgáriosztály gazdasági helyzete rosszabb, mint a paraszté, de az intellektusa egyre magasabb szellemi nivóra emeli a város életét s a százesztendős Nyiregyháza rövidesen az új Magyarország egyik kulturcentrumává fejlődik. (h. ö.)

IRODALOM, MŰVÉSZET

Orbán Dezső kiállítása Nagyváradon

NAGYVÁRAD. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Egy budapesti festőművész, Orbán Dezső nyitotta meg szombaton kollektív kiállítását a nagyvárad Helikon-múzeumban. Orbán Dezső, a »Nyolcak« egyik legerősebb és legerényibb tagja volt s egyes kiállításai mindig eseményei voltak a budapesti képzőművészeti életnek.

Nagyvárad kiállításán igen előnyösen mutatkozik be Orbán, aki tájképeiben, csendéleteiben és két aktképén máris a magvonalúság felé tér át. Legutóbbi budapesti kiállításakor az egész fővárosi sajtó nagy melegséggel írt festményeiről s dr. Lázár Béla a következőkben jellemezte Orbán Dezső művészetét az Ernst Muzeumban rendezett kiállításakor:

»... Orbán Dezső az átmeneti korban van, tehetsége gazdag erejével küzd a maga stíléért. Egyenes uton, gazdag művészi kultúrával, színes impresszionizmusból, bár sokféle ingadozás között tért vissza a természet össze foglalt látásához, a színek gazdag elemzéséhez, a nagy formákhoz. Az érzés gazdaságával meglepő.«

Nagyvárad kiállítását a közönség melegen fogadta s már az első napon több képét megvásárolták.

A »Haláltánc« budapesti premierje

BUDAPEST. A Renaissance színház pár nappal ezelőtt mutatta be Strindberg »Haláltánc« című drámáját Mikes Lajos pompás fordításában. A könyvből már jól ismert »Haláltánc« egy öregség felé hajló emberpár tragédiája, amelynek utolsó harcait, szenvedéseit a halál közelébe hűti le. Az egész darab borzongató, sötét. Valahogy nem könnyű emberek mozognak benne, de mégis magunkból valóknak érezzük ezeket az alakokat. Igazi haláltánc.

A Renaissance Színház előadása gáncstalan. Bárdos Artur, Strandberg régi, lelkes híve rendezte a darabot. Forgács Rózi játssza a fő nő szerepet, keményen, élénken. Hideg nevetése, parázsló démonisága távlatot tár az egész drámára Gellért Lajos alakítása gazdag. Utoljára Somlay Arturról. Maga a maszkja is érdekes. Bozontos hajcsomókja oldalt és hátul kissé fehérlik, mintha penészes lenne, vagy a sir salétroma csillogna rajta s arcán csak a gyűlölet vet lobot. Ezt az alakot részletesen de nem aprólékosan rajzolja, anélkül, hogy művészi munkája pepecseléssé válnék. Sohasem egyhangú, sohasem modoros, sohasem ríktó. A nagy jelenetben, mikor karddal vagdalózik, vagy aztán a halál bucsuzáskor, mikor meggyújtja a gyertyákat, olyan kísérteties, hogy a mesék borzalma leheli ránk. Ez az írói munkával egyenrangú alkotása itthon és külföldön a legnagyobb színészek közé emelte őt.

A gólkirály. Futball-regény. Írta: Pánczél Lajos. Ára 35 lej. Megrendelhető a »Brassói Lapok« könyvosztályától Brassó, Kapu-u. 64-66.

A »Vörös Malom« kolozsvári bemutatója

A Vörös Malom múlt évi temesvári és brassói bemutatóira már elmondta véleményét a Brassói Lapok e darabról, amely filozófiának sekélyes darabnak rossz; főnyeskedése, cinizmusa egyformán erőltetett. Molnár Ferenc, a szindarabírás nagymestere látványos prózai revüt írt itt, s látványos szerepeket. Egy ötlet ez, amely inkább a rendezéstechnika számára teremt feladatokat és valószínűen Molnár Ferenc maga nevet legjobban, hogy ez az ötlet és a három jó szerep milyen »irodalmi« vitát eredményezett.

Molnár Ferenc Amerika számára és Darvas Lili számára írta ezt a darabot. Amerikában csakugyan óriási a sikere, mert ott nem veszik észre az első rész tátongó ürességét, sem a második rész logikailag cselekményét. Darvas Lili pedig tényleg nagy lett ebben a darabban és túlnőtt rajta.

A Kolozsvári Magyar Színház a Vörös Malomból sajtófőpróbát tartott. Mímát Poór Lili játszotta. Alakításáról sajnos nem mondhatunk kritikát, mert nemhogy csak markirozta volna a szerepét, amit megértettünk volna, mert egy nap kétszer játszott. Mímát valóban sok, de amíg partnerei valósággal küzdöttek az érzés herkuléseivel, Poór Lili nevetett, levette kalapját, legyezte magát, vagy a sugóval vitázott, ami tiszteletlen volt partnereivel és a sajtó meghívott képviselőivel szemben. Forgács erős jelenetben jó volt, de nagy jószágát kenetessé tette, nem hittük el neki. Izsáky, Kemény és Cselle fogták meg legjobban a szerepét, a rendezés pedig eltekintve a technikai kivitelől, fogya- tékos és gyöngye volt.

TANÜGY

E rovatunk díjtalanul rendelkezésére áll minden magyar tannyelvű iskolának.

A brassói ref. felső kereskedelmi iskola, női kereskedelmi tanfolyam, leány-polgári iskola és elemi iskola megnyitása e hó 21-én, vásárnap d. e. 9 órakor lesz. A tanítás 22-én kezdődik. A nyilvános jogú kereskedelmi iskolába az üres helyekre növendékek igazolt esetben később is jelentkezhetnek. A női kereskedelmi tanfolyamra október 1-ig vétetnek fel növendékek. Felvilágosítást ad az igazgatóság (Kut-uca 11. sz.).

SPORT

A brassói Károly-serleg mérkőzések

(A Brassói Lapok tudósítójától.) Ma kezdődtek meg Brassóban a Károly-serlegért folyó atlétikai viadatok. A versenyre ötvenc kilenc atlétát küldtek ki az egyesületek. A verseny reggel kilenc órakor indult meg. Olteanu tábornok hadtestparancsnok és dr. Schnell polgármester jelenlétében. Eddig a következő számok kerültek lebonyolításra: 110 m. gát. Első Scarneciu (Brasovia) 18.3 mp. 2. Barabás (Camp) 3. Radulescu (Brasovia) 1500 méteres síkfutás. Első Wild (Camp) 4 p 35 mp. 2. Pletea (Brasovia) 3. Cristescu (Coltea) 100 méteres síkfutás előfutamai. A 14 indulóból a döntőbe kerültek: Schuster (Brasovia) 11.2 mp., Scarneciu (B) 11.1 mp., Albrich (Olympia), Petruca (Sport-Stud.), Virgil (Stud. Rom.) Spitzer (Camp.) Helyből magasugrás 1. Albrich (O) 135 cm. 2. Constantinescu (Studiul) 135 cm. 3. Thiers (O). 400 méteres síkfutás előfutamai. A döntőbe kerültek: Scarneciu (B), Spitzer (Camp), Ruta (C), Dimitrescu (Sportul Stud.) Korom (Camp), Fulea (C).

(*) A modern atlétika. Az összes atlétikai ágak stílusa, tréningje, a versenyrendezés és a legújabb versenyszabályok. 347 szemléltető rajzzal. Írta: Déván István. Magyarország többszörös bajnoka és rekordere. — Mindenkinél, akit érdekel az atlétika el kell olvasnia ezt a könyvet. Ára 240 — lej. Megrendelhető a Brassói Lapok könyvosztályától, Brassóban.

(x) A magyar-német válogatott mérkőzés. A labdarúgószövetség válogató bizottsága ma este állította össze a vasárnap Budapesten a Ferencvárosi Torna Klub üllői-uti sporttelepén Németország ellen szereplő magyar válogatott csapatot, amely teljesen változatlanul ugyanaz, mint a most vasárnap Bécsben Ausztria ellen szerepelt együttes. A Németország elleni mérkőzésnek a bécsi Retschury lesz a bírása, míg határbírákként Gerő Ferenc és Nagy László fognak szerepelni.

MEZŐGAZDASÁG

Erdélyben más a mérték...

Ázótvenegy lejt és 54 banit fizet ki eddig a kormány a kisajátított erdélyi birtokok után

BRASSÓ. (A Brassói Lapok tudósítójának.) Most közölte a kormány a földbirtokosok pénzügyi lebonyolítására vonatkozó utasításokat, s e néma számok mindennél hangosabban beszélnek arról, a hihetetlen külsőségről, amelyet a kormány regáti, beszédszabványai és erdélyi birtokosok között tesz, s a számok megdönthetetlenül igazolják, hogy a kormány a földbirtokosok kifizetésével erdélyi kisajátított birtokosságai szemben állt az erdélyi magyarsággal szemben egész különleges célokat követ, mint ahogy azt mégiben meg is irtuk.

Az agrártörvény eredeti rendelkezései szerint ugyanis a kisajátított területe, vagy készpénzzel fizetik ki, vagy járadékkötvényekkel, melyek 50 év alatt törlesztetnek és évi 5 százalékos kamatot hoznak. Ezeket a fizetéseket a Jelzáloghitelintézet igazgatósága teljesíti a pénzügyminiszterium útján a kisajátítási határozatok s a véglegesen megállapított árak alapján. Az érték 80 százalékát fizetik azonnal, a fennmaradó 20 százalékot pedig az illetékes telekkönyvi végleges bizonyítvány kiadása után.

A folyó évi aug. 1-ig lezárták a számadatokat a régi királyságban a 80 százalékos kisajátítási ár kifizetése érdekében közben a pénzügyminiszteriumban s 3994 birtok részére és 2 millió hektár földterület után kérték a kifizetést. E terület összértéke a véglegesnek maradt bírói ítéletek szerint 4 milliárd és 918 millió lej. A tulajdonosok megillető 80 százalék a földhitelintézet által (Funciar Rural) jelzálogleveleiben 380 milliót, amelyet az állam vállalt magára. Kérték továbbá a pénzügyminiszteriumtól újabb kisajátított 46 birtok 30 ezer hektárja után 80 és fél millió lej végleges megállapított érték kiegyenlítését. Ez összegnek egy hányadát kifizette a kormány. Ezeket kívül az állam engedélyezte a tulajdonosok részére előlegül az 1922. évi júniusi szelvényekre 81 millió lejt, az 1922. évi novemberiekre 34, a 23. évi májusiakra a novemberiekre 2 és fél, az 1924. évi májusi szelvényekre pedig fél millió lejt.

Végéredményében előlegezett az állam a királyságra 1924. aug. 1-ig 104 és fél millió lejt a királyságban.

Besszarábiában eddig 108 kisajátított birtok után 140 és fél millió lejt igényeltek, ami az állam 28 és fél millió lejt előlegezett.

Erdélyben ezzel szemben, ahol a kisajátítási munkálatok 1922-ben kezdődtek meg, az idén augusztus 1-ig 1094 hold kisajátított területnek az árát állapította meg az illetékes bíróság, összesen 1 millió 371 ezer lej, amelyből kifizetett az állam készpénzben 151 lej és 54 banit, míg járadékot adott 1 millió 371 ezer lej értékben.

Ehhez a hivatalos közléshez igazán nem kell semminemű kommentár.

KÖZGAZDASÁG

A MAI PÉNZPIAC

Szombat, szeptember 20.

A világpiacon a lej tegnap záratkor 270-ban volt, ma megint 2 és fél pontot; a többi árfolyamok lényegtelenül változtak.

A belföldi pénzpiac izgalmas napjai folytatódik; tegnap délután a piacon nem volt áru, a Banca Nazionale tovább vásárolt; az esti névleges árfolyamok 37.40 lejes svájci franknak feleltek meg; ma reggel ismét áru került ki az üzlet, később azonban a Banca Nazionale beszüntette vásárlásait s erre némi áru jelentkezett. Déli záró árfolyamok: egy svájci frank 37.30 lej, egy angol font 882, egy francia frank 8.72, egy dollár 48.5, egy cseh korona 5.92, egy lejért 380 osztrák, 400 magyar korona.

Zürich. Devizák (zárjelben a tegnapi zárattól való eltérések). Nyitás: egy dollár 5.29 és fél (— egyenlő), egy angol font 23.6270 és fél (—), száz francia frank 28.15 (+10), száz osztrák korona 15.87 és fél (+10), száz lej 2.72 és fél (+2 és fél), tízezer magyar korona 0.69, tízezer osztrák korona 0.70 (+5), száz járadékmárka 126 (+egyennyel).

(—) Országos vásár. Feketehalom községben (Brassó vármegyében) az őszi marhavásár szeptember 16-án, az áruvásár szeptember 17-én lesz.

A jövő hónapban életbelép Lengyelországban az alkohol monopóliumról szóló törvény. Varsói jelentés szerint az alkohol-monopóliumról szóló törvény október 4-én lép életbe.

Mindennap lesz értéktőzsdén forgalom a budapesti tőzsdén. Budapesti tudósítónk jelenti: A tőzsdetanács tegnap elhatározta, hogy ezennel, szombat kivételével, mindennap lesz értéktőzsdén forgalom. Fizetőnap ezen túl is csütörtök lesz.

Cimbalmozik?

Moravetz cimbalom albuma már megjelent.

Egy igazi meglepetés a cimbalmozók számára. Kiválóan megválogatott briliáns darabok gyűjteménye. **Mindenütt kapható!**

Árfolyamok a budapesti értéktőzsdén szeptember 17-én

Legmagasabb árfolyamok ezer koronában:

Bankok:			
Angol-M. Bank	43	Magyar hitel	505
Cseh-bank	23	Verkehrs.	65
Bosny. agr.	49	Wiener Bv.	125
Hazai	114	Iparbank	—
Hermes	37	Fabank	4
Agrárbank	—	Amerikai	4
Szlovon. jelz.	58.5	Általános b.	10
Lloyd-bank	4.2	Földhitelb.	240
Ingatlan	200	M.-Cseh Iparb.	—
Forgalmi b.	32	Keresk. Hitel	22
Jelzáloghitel	110	Leszámitoló b.	60
Magy.-nem. b.	23	Olasz-bank	20
Közp. jelz.	20	Oszt. Hitel.	172
Városi bank	7.8	Keresked.	1155
Mercur	10.5	Atlantica	23
Nemzeti	27	Orsz. Iparbank	—

Takarékpénztárak:			
Belvárosi	27	E. M. Bizt.	7500
Lipótvárosi	7.25	Foncière	155
Kőbányai t.	11.5	Magy.-Franc.	—
Egyes. föv.	104	Jég	—
Ált. takarékp.	122	Pannonia bizt.	2400
Moktár	180	Pátia	70
Hazai	3300		

Malmok:			
Back-malom	50	Gizella	46
Borsod-misk.	117	Hungária	82
Concordia	35.5	Királymalom	34
B.-csabai	64	Transdanubia	56
I. bpesti gözm.	116	Pesti Victoria	190
Törökszentm.	25		

Nyomdák:			
Athenaeum	181	Réval	48
Fővárosi	8	Rigler	70
Franklin	76	Stephaneum	4
Glóbus	26	Ujságüzem	8.5
Kunossy	7	Pesti könyvny.	—
Pallas	151	Wodianer	6

Faipari vállalatok:			
Mercuria	2	Lichtig	3.4
Cserző	—	Rézbányai	90
Dunaharaszti	2.3	Thék	—
Egyesült fa	—	Zentai	—
Fornir	14.5	Erdőbirtok	—
Guttman	900	Kronberger	15
Hazai fa	108	Magyar Lloyd	30
Honi fa	9.75	Malomsoky	7.75
Nemzeti fa	395	Ofa	510
Körösbányai	29	Szlovania	81
Lignum	50	Union Nasici	2040
Hitelfa	18.5	Victoria-Butor	4.3
Amerikai	—	Zabolai	75
Erdő	3		

Bányák és téglagyárak:			
Aszfalt-kátrány	—	Kerámia	—
Bauxit-trust	365	Móri szén	52
Borsodi	88	Nagybányai	92
Szentlőrinci	50	Sajókondói	4.5
Csepeli építő	14	Ujlaki	125
Kohó	380	Unio bánya	—
Szászvári	307	Beocsini	—
Istvánégla	27	Magnezit	1675
Kőb. gözt.	—	Ált. kőszén	2800
Drasche	140	Salgó	510
Aszfalt	58	Urikányi	785

Vasművek és gépgyárak:			
Bródi vagon	100	Ólomáru	19
Csáky	13	Chaudoir	130
Gazd. gép	120	Vegyipari	21
Fábián	4.75	Vagongyár	65
Fegyver	1100	Palágyi	8
Fémkeresk.	20	Rex-hajó	4
Frankl	115	Rimamurányi	151
Ganz vill.	1175	Roessemann	63
Kistarcsai	34	Rothmüller	6

Szerkesztői üzenetek

ARAD. Ha makulatur-papírra van szükség, készséggel bocsájtsunk rendelkezésére. De ne nyuljon hozzá vasárnapi számunkhoz.

Felelős szerkesztő: Kocsis Béla.

Kiadó: »Brassói Lapok« nyomdája.

KAVIAR A LEGJOBB HETILAP

Nyílttér

Figyelem.

Dembitz Dezső utazónk gyárunk kötelékéből kilepett s így ténykedéséért semmiféle kötelezettséget nem vállalunk.

„Szerderit”

Első Román Parafadugógyár Arad.

5850

*Ezen rovat alatt közlöttékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Lipták	9.5	Schuller	38
Hofherr	122	Teudloff	55
Kaszab	48	Vulkán gép	66
Kissling	—	Wörner	22
Kühne	34	Unitas	40
Mág	23	Mechanikai	—
Magyar acél	200	Ganz-Dan	2390
Belga fém	125	Láng	95
Mérleggyár	15	Schlick	49
Motorgyár	26	Lámpa	115

Közlekedési vállalatok:

Adria	—	Tröszt	158
Városi	73.5	Közuti	54
Bur	315	Délivasut	55
MFTR	198	Nova	1304
Levante	170	Allamvasut	450
Miskolci	135	M. Helyi Erd. V.	40

Vegyipari vállalatok:

Chinoi	8	Klein	5
Danica	90	Klotild	—
Diana	6	Szikra	35
Spódium	127	Török	28
Flóra	64	Dr Wander	21
Hung. műtr.	100	Labor	—
Keleti-Murányi	25	Szénkének	4.5
Pharmacia	16		

Textilipari vállalatok:

Wernst. textil	6.25	Karton	87
Gyapjamosó	38	Kender	—
Szővőkötő	18	Pamut	193
Goldberger	125	Szeg. kend.	330
Győri textil	25.5	Unio textil	8.5
Juta	—	Jaquard	110

Gáz- és villamossági vállalatok:

Ált. gázizzó	10.5	Auer	590
Légszesz	470	Phöbus	43
Just-izzó	3.2	Vasmegeyei	95
Lámpa	—	Izzó	625

Olajművek:

Marosvásárh.	—	Olaj	61
--------------	---	------	----

Sörgyárak és szeszipari vállalatok:

Részvénytörz.	284	Krausz-sz.	49
Fővárosi sör	38	Pannonia s.	17
Gschwindt	152	Temesi sör	—
Keglevich	15	Baróti	2.2
Királysör	65	Temesi szesz	200
Polgári sör	475	Győri szesz	—

Élelmiszervállalatok:

Czinner	116	Tokaji	35
Halkeresk.	18.5	Villányi	60
Szálami	1875	Fiumei rozs	—
Océan	17	Fruktus	—
Páspöki	21	Haltenyésztő	—

Szállodák és gyógyfürdők:

Royal	—	Schwartzér	—
Égisz	24.5	Lukácsfürdő	11
Ligetszan.	25	Hungária	—

Cukorgyárak:

Délcukor	435	Georgia	384
Horv. cukor	950	Mezőhegyesi	176
M. cukor	2300	Stummer	2100

Különféle vállalatok:

Bárdi	—	Östermelő	190
Bóni	55	Gummi	225
Brassói	330	Vasutforg.	160
Corvin-film	7	Interrexim	17
Dorogi	16	Star	40
Dunántuli sertés	—	Telefon	120
Papír	32	Német mezőg.	125
Felten	780	Unio	—
Győri bőr	88	Szolnoki	4
Hangya	17.5	Pálfalvai	13
Királyautó	2.3	Bettöntőde	125

Allandó raktár
CONTINENTAL,
TRIUMPH és
ADLER gépekben.
Fizetési könnyítések.
HANS CLOOS

BRASSÓ
Fekete-ucca 19.

SEGESVAR
Kut-tér 1. sz.

JÁVOR BÉLA;

HÁROM LEÁNY

Kis regény.

A „NÉPSZERŰ REGÉNYEK”
legújabb száma.

Három fiatal és tapasztalatlan leánynak a története, akik naív ábrándjaikkal a színpályán akarják életük nagy célját: a boldogságot elérni. A mindvégig érdekes és lebilincselő regényben mindenki a legélvezetesebb szórakoztató olvasmányt találja.

ÁRA 12 LEJ.

Kapható minden könyvesboltban, valamint a Brassói Lapok minden bizományosánál. Megrendelhető az összeg előzetes beküldése mellett a

Brassói Lapok könyvosztályától.

PRIMA

BÜKKTÜZIFA

waggontételekben és aprítva házhoz
szállítva kapható az

**Erdélyi
Leszámitoló Bank-
nál, Virágsor 12.**

és MORSCHER A., Kolostor-ucca 11.

Trasslisztet,

trasscementet, mészkőlisztet,
terrazó-anyagot (mozaik) és
la. oltatlan falimesztet szállít

Friedmann Áron

Racoșul de jos — Alsórákos
Brassó mellett.

Nagy Faipari Részvénytársaság keres
regáti üzeme részére
perfekt román-magyar pénztárnokot.

!

Ajánlatok fizetési igény és referenciák megjelölésével Grozesti Faipar r.-t., Oradea-Mare, Strada Bratianu No. 1. szám alá kéretnek. 734

NINON DE LENCLOS vallomásai

A leghíresebb párisi
szépesszony önéletraj-
zát adják e vallomások.

- I. Tavasz 60.— lej.
- II. Nyár 60.— lej.
- III. Nyárutó 60.— lej.

**Teljes magyar kiadás.
Három kötet együtt 180.— lej.**

Megrendelhető
a BRASSÓI LAPOK könyvosztályától
Brassóban.

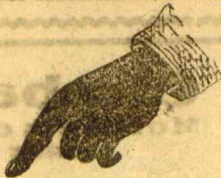
Jó minőségű bánáti préselt

rétiszéna

kapható.

HELD és TÁRSA LUGOJ.

Mérték után
legjobban és
legolcsóbban

KÓSA ALBERT

Brassó, Kolostor-ucca 27.

szabómesternél öltözködhet, ahol egy a belföldi
mint angol szövetek állandóan raktáron vannak.

COURTHS MAHLER

LEGSZEBB MŰVEI:

- Szinlelt házasság 45.— L.
- Fény és homály 45.— „
- Szegény fecske 45.— „
- Ne ítélj! 45.— „
- Apja leánya 45.— „
- Forgószél kisasszony 50.— „
- A férfi sorsa a nő 50.— „
- Kata házassága 60.— „
- Virágakövek közt 60.— „
- Koldus grófkisasszony 60.— „
- A visszajáró mult 60.— „

Minden könyv izléses kiállításban, többszínű
fedőlappal. Megrendelhető a Brassói Lapok
könyvosztályától utánvétellel, vagy az összeg
előzetes beküldésével.

Könyvkereskedőknek
megfelelő rabattot adunk!

Egészséges tengerit

kocsitételekben legolcsóbb napi áron azonnal ajánl.
Csakis viszonteladókna és gyárosokna.
**SZENDE JÁNOS, Brassó, Arva-
ház-u. 3. sz. — TELEFON: 112.**

Üzleti könyvek
Levéltrevezők
Gyorsfüzők

“E O S”

helybeli műhelyek gyártmányai.
Legjobb kivitel, olcsó árak.

Raktár:
Eduard Kerschner, Brassó.
Kapu-ucca 21 sz.

Nagy
ősi raktár férfi, fiu és
gyermek-ruhákban. Ősi
felöltők, raglánok, ameri-
kanok; gummikabátok.
Munkásöltönyök és nadrá-
gok. Bőrkabátok.

DR. BALOGH I.
URISZABÓ
KOLOSTOR-UCCA 29. SZ.

Külön
mérték utáni osztály.
Férfi és női bőrkabá-
tokat mérték után a
legfinomabb kivitel-
ben készítik. Olcsó,
szabott árak.

APRÓ HIRDETÉSEI

Egy szó ára: 3 lei. - Vastagabb betűvel 6 lei. - Állást ker-
nek 25% engedmény. - Legkisebb apróhirdetés ára 30

**Személyszállító
autó-vállalat.**
Jancsó. Telefon
5-30 Brassó, Fe-
kete-ucca 44. 9403

Fehérneműi
most kell vásárolnia,
Wlaat & Wlaat cégnél,
ahol a régi mintákat ol-
csón kiárusítják. 5172

**Kitűnő szemvizi elő-
állításához keresek társat.**
A szemvizi gyakorlatilag
már számtalan esetben
bevált, kezelő orvosok
csodálkozására remény-
telen esetekben is. Sok
köszönő levél magáno-
soktól, intézetektől stb.
Ajánlatok „Csodaszer”
jellegre a kiadóra ké-
retnek. 5455

Szépség ápolásáról
prospektust bárkinek in-
gyen, bérmentve küld
„Diana” gyógyszerár,
Oradea Mare (Nagyvá-
rad 3.) 5567

Benzinmotorok 2-22
lóerőig állandóan kapha-
tók az Erdélyi szász gaz-
dasági egyesület géposz-
tályánál Sibiu (Nagysze-
ben). Ajánlatok megkere-
sésre. 5621

**Házvezetőknök el-
mennék egy öreg urhoz,**
bármelyik városba. Cim
5798 sz. alatt a kiadóban.

Román nyelvet bíró
épület vasalásban és
üvegvasalásban jártas se-
géd azonnali belépésre
kerestetik. Neumann Izsák
Fárgaraj. 5808

**Azonnali belépésre ecet-
mester kerestetik kisebb**
gyárba. Cristurul Secușc
Ecetgyár. 5820

Egy jó karban tartott
4 üléss fedeles hintó
eladó. Tejgyár Brassó,
Közép-u. 33. 5821

2 ügyes tanuló-leány
ruhavarráshoz felvétetik,
Fekete-u. 33 sz. alatt. 5830

**Egy használt de jó ál-
lapotban levő ponyva**
megvétele kerestetik ér-
tekezni a Brassói Lapok
kiadóhivatalában.

**Az Urikány Zala-
gyi Köszénbánya**
ipenii bányaiaga-
sága bányazenekara
szere keres rögtön
pésre egy flügelhór-
a fuvos és vonós és
„b” helikonistát a
zenekarhoz, aki a
zenekarban contraba-
is legyen. Próbá idő-
hónap. Részletes in-
ajánlatok a családi
pot megjelölésével a
igazgatóság címére
(Hunedoara) f. hó
benyújtandók.

**Előkelő szász csalá-
vállal teljes ellátásá-
kotva „diakleányt”
ucca gyógyszerár.**

**Köly, nőten sa-
seged raktári munká-
állításához kedvező
telek mellett felvétet-
Menczer Adolf fér-
gyára, Arad, str. Ma-
nu 7-9.**

**Nyugdíjas tisztvis-
intelligens munkás-
ta, könnyű ipari mű-
felvétetnek. Bővebb
gári borozó, Hossz-
29.**

Gyermektelen
pár házmasternek be-
tetik. Gyár-u. 8. sz.

Külön bejárati
rozott szoba azonn-
adó. Cim 5844 sz. a
kiadóhivatalban.

**Eladó ház vetem-
és nagy gyümölcsös-
tel, sürgős elutazás
Sepsiszentkirályon
Háromszék megye.**

**Önálló chromtim-
üzemben állást keres-
5842 sz. alatt a kiad-**

Takarítónő
teendő végzésére is
részére kerestetik.
5841 sz. alatt a kiad-

Tanoncokat
szaki üzlet. Polgári
végzettjei, kik min-
nyelvet bírják, nyúj-
írásbeli kérvényük-
só iskolai bizonyít-
másolatával a kiad-

Brassó,

Mindenemű kész ruhákat legjobban,
legolcsóbban vásárolhat elegáns ki-
vitelben a Szabómesterek Áruca-
nokában. Valamint az összes szabó-
kellékek nagyban és kicsinyben
kapható
Weisz Mihály-ucca
2. sz. 1. eme

LEGUJABB MAGYAR

KÖNYVUJDONSÁG
KAPHATÓK ÉS MEGRENDELHETŐK
„BRASSÓI LAPOK” KÖNYVOSZTÁLYÁN